

**ХІІІ Всеукраїнська науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
6 грудня 2024 року, м. Тернопіль**

Отже, кожна країна має свої унікальні особливості у визначенні суб'єктів аудиту, однак вони узгоджуються з глобальними стандартами кваліфікації аудиторів, які кожна держава самостійно встановлює правила підготовки та сертифікації. Основною метою аудиту в усіх країнах є перевірка достовірності даних з бухгалтерського обліку та фінансової звітності суб'єктів господарювання. Більшість країн використовують МСА як основний інструмент для проведення аудиторських перевірок. Аудиторський звіт є ключовим документом, що забезпечує користувачів упевненістю у даних, необхідних для ухвалення управлінських рішень.

Україна є країною зі змішаною системою регулювання аудиторської діяльності. Хоча це є позитивним кроком для розвитку аудиту, в майбутньому слід поступово зменшити вплив держави на регулювання аудиторської діяльності. Також важливо визначити шляхи міжнародного співробітництва між українськими аудиторами та іноземними спеціалістами. Така співпраця може відбуватися у формі круглих столів, семінарів та конференцій, що сприятиме обміну досвідом та підвищенню авторитету аудиторів.

Список використаних джерел:

1. Петрик О.П. Законодавчо-нормативне регулювання аудиторської діяльності в Україні: реалії сьогодення. Бухгалтерський облік і аудит. 2009. № 8-9. С. 71-77
2. Про внесення змін до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» щодо забезпечення аудиторської діяльності на період дії воєнного стану та післявоєнного відновлення економіки : Закон України від 27 квітня 2023 року № 2285-IX. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2285-20#Text> (дата звернення: 11.03. 2023).
3. Положення про сертифікацію аудиторів : затверджено рішення АПУ № 187/6 від 31.05.2007 р. (зі змінами) URL: <http://document.ua/pro-zatverdzhennja-zmin-do-polozhennja-pro-sertifikaciju-aud-doc99255.html>
4. Пантелєєв В.П. Консолідація інформації з регулювання аудиту, організації і методики аудиту в країнах ЄС. ECONOMICS: 2020. №1(47). С. 91-113.

Юлія ВАСЕЧКО

здобувач кафедри фінансового контролю та аудиту
Західноукраїнський національний університет
м.Тернопіль, Україна

**РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ У СУЧАСНІЙ РИНКОВІЙ
ЕКОНОМІЦІ**

Фінансова звітність підприємства є однією з основних складових сучасної економіки, що сприяє прозорості та інформативності його фінансового стану. У теоретичному плані фінансова звітність виступає головним інструментом для відображення результатів

ХІІІ Всеукраїнська науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
6 грудня 2024 року, м. Тернопіль

діяльності підприємства, а також є базою для ухвалення управлінських рішень як внутрішніми користувачами (керівництвом, власниками, співробітниками), так і зовнішніми (інвесторами, кредиторами, державними органами, контрагентами). Вона надає інформацію про доходи, витрати, активи, зобов'язання та власний капітал, що дозволяє оцінити ефективність роботи підприємства та його фінансову стійкість. Фінансова звітність слугує інструментом для зміцнення довіри до підприємства і важливим елементом забезпечення його репутації на ринку. Водночас вона сприяє залученню інвестицій і фінансових ресурсів, необхідних для подальшого розвитку та зростання бізнесу [1].

Дослідники підкреслюють, що фінансова звітність відіграє важливу роль у прийнятті економічних рішень і забезпеченні прозорості діяльності організацій. У своїх роботах вони розглядають її не лише як засіб обліку, але й як інструмент управління, моніторингу та контролю за економічними процесами (табл. 1).

Таблиця 1

Наукове трактування визначення «фінансова звітність»

Науковець	Визначення
Левченко ОМ., Шалімова Н.С., Грінка Т.І., Сторожук О.В.	Фінансова звітність - система збору й узагальнення фінансових даних, що відображає реальний фінансовий стан підприємства та використовується для прийняття рішень на різних рівнях управління.
Гайдучок Т., Вітер С., Гданська Ю.	Важливий інструмент для вимірювання та інтерпретації результатів діяльності, що допомагає керівництву оцінювати стратегію і розробляти подальші плани розвитку.
Кононенко Л., Булат Л., Лісечко О	Комплекс документів, що забезпечує системний підхід до вивчення економічної діяльності компанії та дозволяє аналізувати її економічну ефективність.
Шепель І.В.	Фінансова звітність відображає інформацію про фінансові ресурси компанії та її поточну фінансову стійкість, що критично важлива для акціонерів та інвесторів.
Майстренко А.С.	Набір звітів, що дозволяє отримати повну картину щодо фінансового стану підприємства на певний момент часу і забезпечує основну базу для стратегічних рішень.
Охріменко М. В., Уманська В. Г.	Фінансова звітність — це комплексний механізм, що забезпечує прозорість діяльності підприємства, підтримує довіру з боку інвесторів і сприяє прийняттю фінансових рішень.
Митрофанова Ю.В.	Основний засіб комунікації між підприємством та його стейкхолдерами, який дозволяє оцінити ефективність управління ресурсами та перспективи розвитку.
Лаврова-Манзенко О.О., Андрусак В.М.	Комплекс документів, що характеризує не тільки фінансові результати компанії, але й її здатність адаптуватися до змін ринкової кон'юнктури.

Примітка: джерела складено автором

З огляду на вищесказане, можна зазначити, що фінансова звітність є багатограним інструментом, який не лише забезпечує прозорість діяльності організацій, але й слугує основою для стратегічного управління та контролю. Вона представляє собою систему, що

ХІІІ Всеукраїнська науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
6 грудня 2024 року, м. Тернопіль

дозволяє керівництву та зовнішнім користувачам, таким як інвестори та стейкхолдери, мати об'єктивне уявлення про фінансовий стан підприємства та оцінювати його економічну ефективність. Такий підхід підкреслює важливість фінансової звітності як ключового компонента для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, планування розвитку та підтримки довіри до компанії.

У науковій літературі фінансова звітність розглядається не лише як сукупність фінансових документів, а і як стратегічний інструмент, що дозволяє глибоко аналізувати економічну діяльність підприємства й оцінювати його фінансову стійкість. Завдяки своїй інформаційній функції, звітність забезпечує прозорість для внутрішніх і зовнішніх користувачів, допомагаючи керівництву приймати обґрунтовані рішення та вчасно реагувати на зміни в економічному середовищі [2].

Науковці також відзначають, що в умовах глобалізації економіки та зростання ролі інформаційних технологій значення фінансової звітності зростає. Вона не лише сприяє підтримці довіри між підприємством і стейкхолдерами, а й дозволяє бізнесу адаптуватися до ринкових викликів, залишаючись конкурентоспроможним. Крім того, звітність слугує важливою платформою для довгострокового планування, що в свою чергу сприяє сталому розвитку організації.

Фінансова звітність включає кілька основних форм, яким більш детально представлені на рисунку 1.

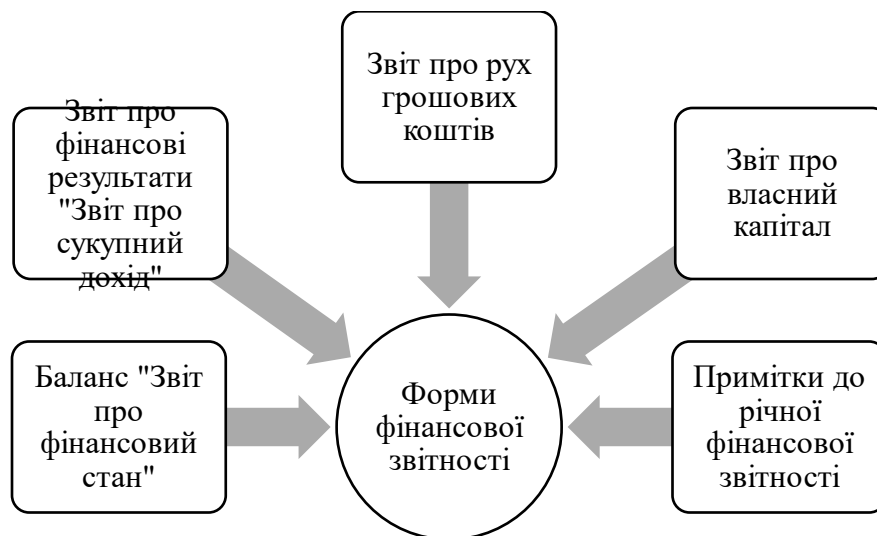

Рис. 1. Форми фінансової звітності

Кожен із зазначених елементів відіграє важливу роль у всебічному аналізі фінансового стану підприємства. Баланс (Звіт про фінансовий стан) надає дані про активи, зобов'язання та власний капітал на конкретну дату, що дозволяє оцінити ліквідність підприємства та його фінансову стійкість. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) відображає доходи й витрати за певний період, допомагаючи проаналізувати прибутковість діяльності [3].

Звіт про рух грошових коштів показує джерела та використання грошових ресурсів, що є важливим для оцінки платоспроможності підприємства. Звіт про власний капітал

**ХІІІ Всеукраїнська науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
6 грудня 2024 року, м. Тернопіль**

ілюструє зміни у структурі власного капіталу, а Примітки до річної фінансової звітності надають додаткові пояснення, що допомагають глибше зрозуміти складові фінансової звітності та контекст, в якому вона була підготовлена. Такий комплексний підхід до фінансової звітності дозволяє користувачам отримати повну картину про стан підприємства, що необхідно для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Теоретична значущість фінансової звітності полягає також у тому, що вона є універсальним інструментом для порівняння результатів діяльності підприємств незалежно від галузі чи країни. У сучасних умовах глобалізації фінансова звітність ґрунтується на міжнародних стандартах (IFRS), що сприяє уніфікації підходів до її складання та забезпечує прозорість для всіх учасників ринку. Водночас національні стандарти (НП(С)БО в Україні) враховують місцеві економічні та правові реалії, що дозволяє краще відображати специфіку національних бізнес-процесів.

Застосування міжнародних стандартів у поєднанні з локальними регуляціями дає змогу підприємствам інтегруватися у світову економіку, зберігаючи водночас відповідність внутрішнім вимогам. Це особливо важливо для інвесторів і партнерів, які хочуть мати чітке уявлення про фінансовий стан компанії, незалежно від її географічного розташування. Фінансова звітність таким чином стає важливим елементом для підвищення довіри та ефективного управління як на місцевому, так і на міжнародному рівнях.

Фінансова звітність відіграє ключову роль в управлінні підприємством (табл. 2), оскільки дає змогу аналізувати результати діяльності, виявляти проблемні зони, прогнозувати майбутні тенденції та приймати обґрунтовані стратегічні рішення. Вона є важливим інструментом для ефективного управління фінансовими ресурсами та контролю за їх раціональним використанням. Крім того, фінансова звітність сприяє оптимізації витрат і покращенню фінансової стійкості підприємства, дозволяючи уникнути зайвих ризиків. Вона також допомагає визначати напрями для подальшого розвитку, забезпечуючи інформаційну базу для ухвалення рішень на всіх рівнях управління.

Таблиця 2

Основні функції фінансової звітності

Функція	Опис
Інформаційна	Забезпечує користувачів фінансовою інформацією про стан та результати діяльності підприємства.
Контрольна	Дозволяє здійснювати контроль за фінансовими ресурсами і діяльністю підприємства.
Оцінка ефективності	Дозволяє оцінити ефективність управлінських рішень та фінансових інвестицій.
Прогнозування	Служить основою для фінансового планування і прогнозування майбутніх результатів.
Виконання законодавства	Допомагає дотриманню правових вимог і стандартів бухгалтерського обліку.

Примітка: джерела складено автором на основі [4]

**ХІІІ Всеукраїнська науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
6 грудня 2024 року, м. Тернопіль**

Як показано в табл. 2, фінансова звітність виконує ключові функції, що сприяють ефективному функціонуванню підприємств у ринковій економіці. Вона є основним джерелом інформації для зацікавлених сторін, таких як інвестори та кредитори, які використовують ці дані для прийняття рішень щодо інвестування і кредитування.

Фінансова звітність є також основою для прогнозування майбутніх фінансових результатів, що є важливим аспектом стратегічного планування. Вона дозволяє підприємствам ефективно планувати свої ресурси та бюджет, необхідні для стабільного розвитку. Дотримання законодавчих норм і стандартів у бухгалтерському обліку підкреслює значення фінансової звітності у забезпеченні прозорості та формуванні довіри з боку суспільства і держави.

Точність фінансової звітності сприяє зміцненню репутації компанії на ринку, що може привернути нових інвесторів та партнерів. В умовах швидко змінюваного бізнес-середовища така прозорість стає критично важливою для підтримки конкурентоспроможності підприємства. Таким чином, фінансова звітність виконує не лише функцію обліку, але й є важливим інструментом для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Отже, фінансова звітність допомагає контролювати використання ресурсів, виявляти проблемні зони та коригувати стратегії для покращення діяльності підприємства. У сучасних умовах конкуренції це особливо важливо, оскільки вона дозволяє оцінювати ефективність управлінських рішень та своєчасно адаптуватися до змін.

Список використаних джерел:

1. Птащенко Л.О. Фінансовий контролінг: конспект лекцій. Полтава: НУПП, 2023. 80 с.
2. Лаврова-Манзенко О.О., Андрусяк В.М. Роль фінансової звітності в управлінні підприємством. *Вісник ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Серія «Економічні науки»*, 2021. № 3. С. 90 – 101.
3. Бабіч В.Є. Значення фінансової звітності для прийняття управлінських рішень. *Проблеми та перспективи розвитку економіки: світові та національні аспекти*, 2022. С. 288 – 290.
4. Гладир І.Ю. Особливості розкриття інформації щодо капіталу у фінансовій звітності органів державного сектору. *Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку*, 2021. С. 255 – 256.